

Scenariusz lekcji po projekcji filmu *Blanka* (reż. Kohki Hasei, Japonia, Włochy, Filipiny 2015)

Autorka: dr Justyna Hanna Budzik – adiunkt w Zakładzie Filmoznawstwa i Wiedzy o Mediach Uniwersytetu Śląskiego. Filmoznawczyni, absolwentka podyplomowych studiów historii sztuki, lektorka języka polskiego jako obcego. Autorka książek *Filmowe cuda i sztuczki magiczne. Szkice z archeologii kina* (Katowice 2015) oraz *Dotyk światła. O zmysłowym doznawaniu kina* (Katowice 2012) oraz artykułów z zakresu estetyki i dydaktyki filmu. Współredaktorka (wraz z Iloną Copik) tomu „Edukacja przez słowo – obraz – dźwięk” (Katowice 2015). Zawodowo i badawczo zajmuje się przede wszystkim edukacją filmową. Prowadzi edukacyjny blog: www.lekcjeofilmie.pl/. Działa w Fundacji dla Filmu i Fotografii w Katowicach (www.fundacja3f.org).

Temat lekcji: Dom i bezdomność Blanki. Jak mogę ulepszyć swój i czyjś dom?

Grupa wiekowa: szkoła podstawowa, klasy IV-VI

Czas realizacji: dwie godziny lekcyjne*

Zagadnienia edukacyjne:

- Znaczenie czasu i miejsca życia dla losów, znaczenie czasu i miejsca akcji dla dzieła.
- Prawa Dziecka. Co o nich wiemy?
- Globalne problemy – wyzwania współczesności.
- Czy możemy naprawić świat? Organizujemy akcję charytatywną!
- Wolontariat – co to takiego?

Cele operacyjne:

uczeń/uczennica:

- rekonstruuje fabułę filmu,
- definiuje pojęcia domu i bezdomności,

* **Wskazówka:** nauczyciel może wybrać zagadnienia do omówienia i zrealizować proponowane zadania w krótszym czasie.

- wyjaśnia znaczenie przysłów,
- planuje akcję charytatywną,
- pracuje zespołowo.

Formy i metody pracy: elementy metod eksponujących, aktywizujących i praktycznych; praca w grupach, praca całą klasą.

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel prosi uczniów, aby na małych karteczkach (np. typu post-it) napisali odpowiedzi na pytania: „Co to jest dom? Z czym kojarzy Wam się słowo dom?”. Jedna karteczka powinna zawierać jedną odpowiedź, ale każdy uczeń może przygotować kilka karteczek.

Na flipcharcie/dużym arkuszu papieru nauczyciel lub chętny uczeń rysuje kontur domu – grupa wspólnie może zdecydować, jak ten symboliczny dom będzie wyglądał. Następnie uczniowie podchodzą do rysunku i wklejają w różnych miejscach swoje karteczki. Nauczyciel czuwa nad tym, aby powtarzające się lub synonimiczne słowa zostały zgrupowane w jednym miejscu.

Aby podsumować ćwiczenie, klasa umieszcza rysunek z hasłami w widocznym miejscu, tak, aby wszyscy uczniowie go widzieli. Nauczyciel moderuje rozmowę o tym, czym jest dom – to nie tylko przestrzeń fizyczna, ale też rodzina, relacje między ludźmi, poczucie bezpieczeństwa itp.

2. Nauczyciel prosi, by uczniowie przypomnieli, jaka jest sytuacja bohaterki filmu – chętni uczniowie się zgłaszają (mieszka w bieda-domku, nie ma rodziców, przenosi się do miasta z Peterem, gdzie są bezdomni, przez chwilę mieszkają w klubie, Blanka trafia do sierocińca, ale jednak wraca stamtąd do Petera). Następnie zadaniem uczniów jest zabranie z rysunku domu karteczek opisujących to, czego Blanka jest w swoim życiu na początku filmu pozbawiona.

Na podsumowanie nauczyciel prowadzi z klasą rozmowę o tym, czym jest bezdomność, czego brakuje w życiu Blanki, kiedy ją poznajemy, oraz jak zmienia się to w trakcie trwania filmu. Prawdopodobnie dojdziemy do wniosku, iż fizyczna bezdomność Blanki i Petera w mieście paradoksalnie zbliża ich do siebie jak rodzinę, że dziewczynka wraca do niewidomego grajka dlatego, że to z nim czuje się jak w domu.

3. Nauczyciel dzieli uczniów na 4 grupy i każdej grupie przydziela jedno z 4 przysłów:

- „Wolność Tomku w swoim domku”
- „Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej”
- „Gość w dom, Bóg w dom”
- „Czym chata bogata, tym rada”

Zadaniem uczniów jest zapisanie odpowiedzi na 2 pytania:

- 1) Jak rozumiecie to przysłowie?
- 2) Które wydarzenia, sytuacje w filmie *Blanka* możemy odnieść do tego przysłowia?

Następnie grupy wymieniają się notatkami co 5-7 minut , aby każdy zespół zapoznał się z wszystkimi przysłowiami i uwagami koleżanek i kolegów. Kolejne zespoły mogą dopisywać swoje spostrzeżenia do notatek innych grup. W trakcie zadania nauczyciel przechodzi od zespołu do zespołu, a po zakończonej pracy uczniów omawia wszystkie 4 przysłowia na podstawie obserwacji uczniów.

4. Nauczyciel prosi, by chętni uczniowie przypomnieli, jak wyglądał sierociniec, do którego Peter zawiózł Blankę. Najważniejsze określenia dotyczące atmosfery, dyscypliny, relacji między zakonnkami a dziewczynkami i dziewczynkami między sobą zostają zapisane na tablicy.

Następnie nauczyciel przeprowadza burzę mózgów: czy moglibyśmy poprawić czyjeś życie? Jeśli tak – to jak? Czy moglibyśmy pomóc dzieciom z domu dziecka? Uczniowie proponują, jakie zajęcia, spotkania, wydarzenia itp. mogliby sami zorganizować/poprowadzić w domu dziecka. Pomysły zapisywane są na tablicy/arkuszu papieru. Po zebraniu wszystkich propozycji głosujemy na 4 najlepsze (najważniejsze, najpotrzebniejsze, najbardziej realne – wcześniej ustalamy wspólnie kryteria oceny).

5. Ponownie w 4 zespołach uczniowie opracowują jeden z wybranych pomysłów według karty pracy w załączniku. Zadanie polega na przemyśleniu, jak w praktyce zrealizować daną propozycję dla domu dziecka.
6. Nauczyciel przedstawia ideę wolontariatu, tłumaczy, że podobne wydarzenia opracowane przez uczniów można zrealizować właśnie na tej zasadzie. Nauczyciel może zaprezentować sposoby wolontariatu realizowane w szkole lub zachęcić uczniów do przeprowadzenia własnej akcji charytatywnej. Jeśli nauczyciel ma możliwość, może nawiązać kontakt z pobliskim domem dziecka, domem samotnej matki, szpitalem i wraz z klasą przeprowadzić tam prosty jednorazowy wolontariat czy zorganizować spotkanie z podopiecznymi instytucji (np. wspólna zabawa z dziećmi z domu dziecka, przygotowanie prezentów dla potrzebującej rodziny, wspólne czytanie książek czy śpiewanie kolęd). Warto zwrócić uwagę na to, aby obie strony czerpały przyjemność ze spotkania (przede wszystkim, by korzyści nie czerpała tylko realizująca „swoją strategię” klasa.)
7. Na końcu lekcji nauczyciel zbiera wrażenia uczniów z lekcji i z projekcji filmu na zasadzie rundki – każdy z uczniów może się wypowiedzieć.

KARTA PRACY – AKCJA CHARYTATYWNA DLA

Tytuł wydarzenia:.....

Krótki opis wydarzenia (co się będzie działo?):

.....
.....
.....
.....
.....

Cel wydarzenia (dlaczego chcemy właśnie to zaproponować?):

.....
.....

Z kim chcemy zorganizować wydarzenie (kto będzie co robił, kogo trzeba o co poprosić, kto nam pomoże?):

.....
.....
.....

Co jest nam potrzebne, żeby zorganizować wydarzenie (materiały, jedzenie, picie, pieniądze...?):

.....
.....
.....